

Piirilinna haigla

Kadri Alasoo – Valga Haigla

Valga Haigla on asutatud 1997. aastal ja paikneb vahetult Läti piiri ääres. Aastas ravitakse haiglas ligikaudu 3900 patsienti, ambulatoorseid külastusi on ligi 41 200, lisaks tehakse ligi 2700 koduõendusvisiiti. Piiriäärse haiglana teenindab Valga haigla nii Lõuna-Eesti kui ka Läti elanikke, värske piiriülese projekti raames töötame lähivälismaalt tulevate patsientide osakaalu suurendamise nimel.

AJALUGU

Valgas alustas ajakohane linna-haigla tegevust 1936. aastal, mil avati kirurgia osakond. Lühikest aega töötas haiglas baltisakslasest kirurg Fritz Dehn, kes lahkus 1939. aasta sügisel Saksamaale. Eesti okupeerimise järel 1940. aastal erakliinik riigistati ja sinna suunati Tartust tööle kogenud kirurg August Pobel. Valgas ootas teda ees karm tegelikkus – tervishoiukorraldus oli vilets ja operatsioone vajavaid haigeid palju. Legendaarne kirurg suutis nendes tingimustes üles ehitada toimiva haigla, mis tagas talle tugeva poolehoiu nii kohalike elanike kui ka toonaste tervishoiujuhtide seas.

Väärrikaid meedikuid on Valgas töötanud palju. Operatiivse kirurgia osakonna rajajale August Pobelile lisaks neuroloog Agnessa Upart, legendaarne naistearst Olev Leesik, tunnustatud kirurgid Felix Balodis ja Aleksander Pille, naha- ja suguhai-guste arst ning patoloog Ilmar Amon, lastearst Valli Kukk, tublid ämma-emandad Anna Tee, Maimu Väin, Maimu Loos. Pikki aastaid juhtis Valga haiglat Peeter Rahu, seejärel aastatel 1986–1994 Sulev Lauk, 1994–2000 Külliki Siilak, 2000–2007 Riho Tapfer ning alates 2008. aastast kuni praeguseni Marek Seer.

Valga haigla arstide juures tunnevad end hästi nii suured kui ka väikesed

TÄNAPÄEV ARVUDES

Tänase Valga haigla struktuurid jaotuvad oma funktsionaalsuses kolmeks: meditsiinilise tegevusega seotud raviosakonnad, tervishoiuteenuse osutamist toetavad tugistruktuurid ning hoolekande osakond, mis pakub hoolekande- ja päevahoiuteenust. Tervishoiuteenuse osutamisega tegeleb 6 ravi-osakonda: siseosakond, sünnitusabi ja günekoloogia osakond, kirurgia-osakond, intensiiv- ja operatiivravi osakond, ambulatoorne osakond ning õendushoolduse osakond. Haiglas on võimalik saada hambaravi, on taastusravivõimalused, Valga haiglal on kiirabi ja oma laboratoorium.

Valga Haigla diagnostikakabinetites tehakse aastas ligi 26 000 diagnostilist uuringut. Lisaks ligi 129 500 laboriuuringut ning laboriteenust ostetakse 11 300 korral ka väljastpoolt. 2014. aasta keskel alustas Valga haiglas tööd uus kompuutertomograaf, mille abil paranesid uuringuvõimalused tunduvalt.

Valga haigla ravitegevus on viimastel aastatel laienenud mitmes valdkonnas. Näiteks kasvas 2014. aastal päevastatsionaarsete ravijuh-

tude arv 23%. Suurima ettevõttega Valga maakonnas pakub haigla tööd 340 inimesele, sealhulgas rohkem kui 50 arstile ning 170 õendus- ja hooldustöötajale. Haigla eriarstid võtavad vastu enam kui 20 erialal. Suurenenud on õdede iseseisev vastuvõtt. 2014. aastal alustas iseseisva ambulatoorse vastuvõtuga õde endokrinoloogia ja vaimse tervise erialal. Patsiendid hindavad haiglat kõrgelt: haigla on igal aastal pälvinud patsientide rahuloluküsitlustes häid tulemusi.

Piirkonnas töötab neli kiirabibrigaadi, lisaks veel üks brigaad Läti piiri taga. Neist kolme kiirabibrigaadiga osutab teenust Valga haigla. Kui tavaplaneeringuna on Eestis erakorralise abi osutamise piirkonnas üks brigaad 10 000 inimese kohta, siis pisut alla 30 000 elanikuga Valga piirkonnas on neli kiirabibrigaadi.

EAKATE HOOLEKANNE

Eraldi on Valga haigla välja arendanud eakate hoolekande, mille eesmärk on pakkuda väärrikat ja turvalist keskkonda eakatele ja/või puudega inimestele ning erihoolekandeteenust sügava liitpuudega isikutele, kes ei

tule kodustes tingimustest iseseisvalt igapäevaeluga toime.

Praeguse Valga haigla hoolekande osakonnas pakutakse patsientidele üldhoolekodu tüüpi hooldusteenust 90 voodikohal, erihoolekandeteenust sügava liitpuudega isikutele 20 voodikohal ning päevahoiteteenust eakatele ja puudega isikutele. Klientide omaksed hindavad väga pakutavat individuaalset käsitlust ning suurt huvitegevuse mahtu, muu hulgas osalevad kliendid ka pikaajaliste koostööpartneritega koostöös korraldatavatel temaatilistel üritustel.

LASTE JA NOORUKITE VAIMSE TERVISE KABINET

2014. aastal avas Valga haigla koostöös Tartu Ülikooli Kliinikumiga laste ja noorukite vaimse tervise kabineti. Meeskonna koosseisu kuuluvad vaimse tervise õde, psühhiaater, lastearst, psühholoog ja sotsiaaltöötaja, kes on koolituse saanud Tartu Ülikooli Kliinikumi psühhiaatriakliiniku lasteosakonna spetsialistidelt.

Projekti eesmärk oli pakkuda Lõuna-Eesti laste ja noorukite vaimse tervise keskuse kaudu senisest efektiivsemat ja kättesaadavat lastepsühhiaatrilist abi, mis end abi saanud laste jaoks igati õigustas. Projekti tulemusena paranes lastepsühhiaatrilise abi kättesaadavus ja järjepidevus kohalikele elanikele oluliselt.

SUUREMAD PROJEKTID

Olulisemad projektid haigla arengus on olnud Eesti-Läti koostööprojekt „Best Teams“ (2011–2013), mille peamine eesmärk oli Eesti ja Läti piirialadel erakorralise ambulatoorse meditsiiniabi teenuse integreerimine ja efektiivsemaks muutmine ning kvaliteedi ühtlustamine.

Samuti osales Valga haigla ajavahemikul 2010–2012 projektis DELMA, mille eesmärk oli ja on Eesti-Läti meditsiinivaldkonna arendamine koos partneritega, kelleks olid Tartu Ülikool ja Pauls Stradiņši Ülikooli Haigla Riias, Vidzeme Haigla Valmies-

AASTA 2016 VALGA HAIGLAS

Käesolev aasta on Valga haiglale võrgustumise ja arengu aasta. Seniste kahepoolsete koostööde asemel haigekassaga ravi rahastamiseks oli seekord esimest korda laua taga ka Tartu Ülikooli Kliinikum. Viimased kuud on toonud Läti poole suurenenud valmisoleku piiriüleseks koostööks ja alanud on läbirääkimised, et luua lähipiirkonna lätlastele patsiendisõbralikum ligipääs arstiabile Valga haiglas. Haigla on kirjutamas ka taotlust esmatasandi tervisekeskuste projekti raames üldarstiabi taristu parendamiseks.

ras, Põlva Haigla ning Lõuna-Eesti Haigla. Projekti raames keskenduti telemeditsiini tehnoloogia juurutamisele ning regeneratiivse meditsiini arendamisele.

2012. aastal lõppes projekt, mille eesmärk oli parandada Valga maakonna elanike jaoks nii statsionaarse kui ka ambulatoorse hooldusraviteenuse kättesaadavust ja kvaliteeti. Rekonstrueeriti haigla A-korpuse osa korruseid ja haigla peasissepääs. Loodi kõikidele tänapäeva standarditele vastav õendushoolduse osakond, mille voodikohade arv kasvas neli korda. Oluliselt paranesid patsientide olmetingimused ja personali töökeskkond. Projekti lõpptulemusena arendati välja integreeritud teenuseid pakkuv hooldusravikeskus, kus on tagatud valmisolek statsionaarse hooldusravi, koduõenduse ja päevakeskuse teenuste pakkumiseks.

TULEVIK

Eriarstiabi kättesaadavuse tagamiseks plaanib Valga linnavalitsus liita Valga haigla ühega Eesti kahest moodustatavast haiglavõrgustikust – Tartu Ülikooli Kliinikumi või Põhja-Eesti Regionaalhaiglaga. Asukoha poolest oleks loogiline valik Tartu Ülikooli Kliinikum, mille omandusse on juba läinud Võrus töötav Lõuna-Eesti Haigla. Eesmärk on, et Valgas säiliks eriarstiabi senises valikus ning patsiendid saaksid kindlustunde arstiabi kvaliteedis, kuivõrd siinsed arstid töötavad tipphaigla juhendamisel. Seega on oodata, et võrgustumine avab uued arenguvõimalused Valga haiglale ja seda pikemas perspektiivis.

Nüüdseks on Valga haigla juhtkond saanud Valga linnavalikogult volitused pidada läbirääkimisi, et liita piirilinna haigla Tartu Ülikooli Kliinikumi haiglavõrgustikuga.

Valga haigla vana hoone Kungla tänaval

Foto: Kadri Alasoo